

Advies voor richtlijnen
voor het milieueffectrapport
Zuidwestelijke Randweg Gouda

9 september 1998

960-36

ISBN 90-421-0431-7
Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

commissie voor de milieueffectrapportage

de Gemeenteraad van Gouda
Postbus 1086
2800 BB GOUDA

uw kenmerk
25848-'98

uw brief
9 juni 1998

ons kenmerk
U486-98\Ke\mw\960-37

onderwerp
Advies voor richtlijnen Zuidwestelijke
Randweg Gouda

doorkiesnummer
(030) 234 76 55

Utrecht,
9 september 1998

Met bovengenoemde brief stelde u, als coördinerend bevoegd gezag, de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Zuidwestelijke Randweg Gouda.

Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag te zijner tijd de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

prof.dr.ir. F.M. Maas
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Zuidwestelijke Randweg Gouda

in afschrift aan: de Gemeenteraad van Ouderkerk

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Zuidwestelijke Randweg Gouda

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over
Zuidwestelijke Randweg Gouda,

uitgebracht aan de Gemeenteraad van Gouda (coördinerend bevoegd gezag) door de Com-
missie voor de milieueffectrapportage; namens deze,

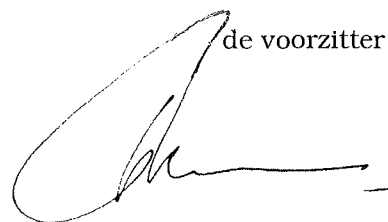
de werkgroep m.e.r. Zuidwestelijke Randweg Gouda,

de secretaris

drs. P.A. Kee

de voorzitter

prof.dr.ir. F.M. Maas

Utrecht, 9 september 1998

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Hoofdpunten van het advies	1
1. Inleiding	3
2. Probleemstelling, doel en besluitvorming	4
2.1 Probleemstelling	4
2.2 Doel	4
2.3 Besluitvorming	5
3. Voorgenomen activiteit en alternatieven	5
3.1 Algemeen	6
3.2 Keuze/afbakening van alternatieven	6
3.3 Alternatieven	7
3.3.1 Nulalternatief/referentiekader	7
3.3.2 Meest milieuvriendelijk alternatief	7
4. Bestaande milieutoestand, autonome ontwikkeling en milieueffecten	8
4.1 Algemeen	8
4.2 Landschap en cultuurhistorie	10
4.3 Bodem en water	10
4.4 Levende natuur	10
4.5 Geluid en trillingen	11
4.6 Lucht	12
4.7 Veiligheid	12
4.8 Woon- en leefmilieu	12
5. Vergelijking van alternatieven	13
6. Leemten in informatie	13
7. Evaluatieprogramma	14
8. Vorm en presentatie	14
9. Samenvatting van het MER	15

Bijlagen

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 9 juni 1998, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in de Goudse Post d.d. 10 juni 1998
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

In het MER dient te worden aangegeven welk gedeelte van de bereikbaarheidsproblemen kan worden opgelost door andere maatregelen dan de voorgenomen activiteit. Hierbij dient te worden ingegaan op de mogelijkheden om de automobilititeit te beïnvloeden door stimulering van andere vervoerwijzen (openbaar vervoer, collectief vervoer en langzaam verkeer) en/ of door het voeren van flankerend beleid. Deze informatie is nodig om inzicht te verschaffen in de noodzaak om nieuwe weginfrastructuur aan te leggen.

De Commissie adviseert in het MER te motiveren welke uitgangspunten zijn en worden gehanteerd bij de bepaling van de ligging van de tracés in het horizontale en verticale vlak (verloop van bochten en hellingen): alignement.

De Commissie is van mening dat voor bepaalde tracés milieuvriendelijker oplossingen gevonden kunnen worden indien ontwerprichtlijnen niet als een keurslijf worden beschouwd. Zij is van mening dat dergelijke oplossingen, voor zover deze kunnen voldoen aan de minimumeisen voor de verkeerstechniek en de verkeersveiligheid, in het MER moeten worden meegenomen.

Met de Inspecteur Milieuhygiëne Zuid-West en de directeur Zuidwest van Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij is de Commissie van mening dat nadrukkelijk rekening dient te worden gehouden met de beschermingsformules uit het Structuurschema Groene Ruimte (het "nee tenzij" principe en het compensatiebeginsel).

Gelet op de bijzondere status van het Veerstablokboezem en de daar aanwezige natuurwaarden adviseert de Commissie om in het MER een alternatief op te nemen of een variant van het Sluiseilandalternatief te ontwikkelen, waarbij de in het Veerstablokboezem aanwezige waarden niet worden aangetast.

1. INLEIDING

De gemeente Gouda, de gemeente Ouderkerk en de provincie Zuid-Holland hebben het voornemen om ten zuidwesten van Gouda een randweg aan te leggen. Ten behoeve van de besluitvorming over de zuidwestelijke randweg wordt door de gemeenten Gouda en Ouderkerk een intergemeentelijk structuurplan opgesteld.

Bij brief van 9 juni 1998^{1]} is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het milieueffectrapport (MER). De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Goudse post^{2]}.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.^{3]}. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

Bij de opstelling van haar advies heeft de Commissie rekening gehouden met de adviezen, commentaren en opmerkingen^{4]}, die zij in afschrift van het bevoegd gezag heeft ontvangen.

-
- 1 Zie bijlage 1.
 - 2 Zie bijlage 2.
 - 3 De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.
 - 4 Bijlage 4 geeft een lijst van deze reacties.

2. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

Artikel 7.10, lid 1, onder a van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieueffectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van bestuursorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

2.1 Probleemstelling

In een probleemstelling moet worden beschreven voor welke bestaande en/of toekomstige bereikbaarheids-, leefbaarheids- en verkeersveiligheidsknelpunten het voornemen een oplossing moet bieden. Voor zover het toekomstige knelpunten betreft, dient duidelijk te zijn over welke periode de problemen worden verwacht en op welke aannamen deze prognoses zijn gestoeld⁵].

De Commissie adviseert om bij de beschrijving van de problematiek inzicht te geven in de mate waarin de problemen worden veroorzaakt door lokaal dan wel bovenlokaal verkeer.

In het MER dient te worden aangegeven welk gedeelte van de bereikbaarheidsproblemen kan worden opgelost door andere maatregelen dan de voorgenomen activiteit⁶]. Hierbij dient te worden ingegaan op de mogelijkheden om de mobiliteit te beïnvloeden door stimulering van andere vervoerwijzen (openbaar vervoer, collectief vervoer en langzaam verkeer) en/ of door het voeren van flankerend beleid. Deze informatie is nodig om inzicht te verschaffen in de noodzaak om nieuwe weginfrastructuur aan te leggen.

2.2 Doel

Uit de probleemstelling moet een concrete en duidelijke omschrijving van het doel (of de doelen) worden afgeleid. Daarbij moet ook worden aangegeven, wat de relatie is met de doelstellingen van het landelijk, provinciaal en gemeentelijk verkeers- en vervoerbeleid. In het MER moeten ook de doelen ten aanzien van milieubescherming en -verbetering worden aangegeven. Doelen moeten zodanig worden beschreven, dat ze kunnen dienen voor de afbakening en de vergelijking van te beschrijven alternatieven.

5 De beschrijving van de toekomstige situatie zal ten dele samenvallen met die van het nulalternatief of de referentiesituatie (voor zover het de ruimtelijke, verkeerskundige e.d. gegevens betreft) en de autonome milieuontwikkeling (voor zover het milieu/de leefbaarheid betreft). Het is niet nodig om de informatie twee maal op te nemen in het MER. Volstaan kan worden met een vermelding op één plaats in het MER, met een verwijzing op andere plaatsen waar deze informatie ook een functie vervult.

6 Zie ook reactie 2 en 6 (bijlage 4).

2.3 Besluitvorming

Kort moet worden aangegeven welke randvoorwaarden en uitgangspunten (ruimtelijke beperkingen, grenswaarden emissies e.d.) gelden bij dit voornemen. Hierbij dient te worden verwezen naar de beleidsnota's, (ontwerp-)plannen en wetten, waarin deze zijn of worden vastgelegd.

Aangegeven moet worden welke gebieden in het studiegebied gebieden, op grond van milieuaspecten een speciale status in het beleid hebben of krijgen (bijvoorbeeld de Veerstablokboezem, het reservaatgebied Veerstablok en Middelblok in de Krimpenerwaard, gebieden behorende tot de ecologische hoofdstructuur⁷). De consequenties hiervan voor de ontwikkeling van alternatieven moeten eveneens worden aangegeven⁸.

Tevens moet beschreven worden welke maatstaven voor de afweging van alternatieven⁹ (bijvoorbeeld grens- en streefwaarden) aan het milieubeleid worden ontleend.

Het MER dient aan te geven dat het is opgesteld ten behoeve van de besluitvorming over de Zuidwestelijke Randweg die plaatsvindt in het kader van het intergemeentelijk structuurplan voor de gemeenten Gouda en Ouderkerk. Tevens dient te worden beschreven volgens welke procedure en welk tijdspad dit geschiedt en welke adviesorganen en instanties daarbij formeel en informeel zijn betrokken. Tot slot moeten de besluiten worden aangegeven die in een later stadium nog moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen."*

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

Artikel 7.10, lid 4 van de Wm:

"Het bevoegd gezag kan bepalen dat, indien niet alle nadelige gevolgen voor het milieu kunnen worden beperkt, bij de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven tevens de mogelijkheden worden beschreven om door het treffen van voorzieningen of maatregelen elders de resterende nadelige gevolgen te compenseren."

7 Zie ook reactie 10 (bijlage 4).

8 Zie ook §3.2.

9 Zie ook hoofdstuk 5, 5 van dit advies.

3.1 Algemeen

De voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu. Het verdient aanbeveling om daarbij onderscheid te maken tussen activiteiten die plaatsvinden in de realisatiefase (inrichting/aanleg) en in de gebruiksfase (gebruik en beheer).

Leefbaarheidsbevorderende maatregelen

Bij elk alternatief moet worden aangegeven of en zo ja welke leefbaarheidsbevorderende maatregelen kunnen worden genomen. Dit kunnen preventieve, mitigerende en compenserende maatregelen zijn.

Als mitigerende maatregelen dienen in ieder geval maatregelen te worden overwogen, zoals hogere geluidsschermen of geluidswallen, verdiepte ligging of ondertunneling, aanpassing van de verlichting¹⁰⁾, toepassing van geluidarm asfalt, geluidwerende maatregelen in verband met de fauna en maatregelen ter beperking van de schade aan de (geo-)hydrologische relaties.

3.2 Keuze/afbakening van alternatieven

De keuze van de beschreven alternatieven en varianten (tracés plus flankerende maatregelen) moet in het MER worden gemotiveerd. Hierbij zijn vooral de milieuelementen voor deze keuze van belang.

De Commissie adviseert in het MER te motiveren welke uitgangspunten zijn en worden gehanteerd bij de bepaling van de ligging van de tracés in het horizontale en verticale vlak (verloop van bochten en hellingen): alignement.

De Commissie is van mening dat voor bepaalde tracés milieuvriendelijker oplossingen gevonden kunnen worden indien ontwerprichtlijnen (waaronder Richtlijnen ontwerp niet-autosnelwegen) niet als een keurslijf worden beschouwd. Zij is van mening dat dergelijke oplossingen, voor zover deze kunnen voldoen aan de minimumeisen voor de verkeerstechniek en de verkeersveiligheid, in het MER moeten worden meegenomen.

Met de Inspecteur Milieuhygiëne Zuid-West en de directeur Zuidwest van Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij is de Commissie van mening dat nadrukkelijk rekening dient te worden gehouden met de beschermingsformules uit het Structuurschema Groene Ruimte (het "nee tenzij" principe en het compensatiebeginsel)¹¹⁾.

Gelet op de bijzondere status van het Veerstablokboezem en de daar aanwezige natuurwaarden¹²⁾ adviseert de Commissie om in het MER een alternatief op te

10 Zie ook reactie 6 (bijlage 4).

11 Zie ook reactie 10 (bijlage 4).

12 Zie bijvoorbeeld Vermeer, J.G., R.H. Rijntjes (1986) Proefgebied Veerstablok (Krimpenerwaard): de vegetatie, Studiecommissie Waterbeheer, Natuur, Bos en Landschap, rapport nr. 9C.

nemen of een variant van het Sluiseilandalternatief te ontwikkelen, waarbij de in het Veerstablokboezem aanwezige waarden niet worden aangetast¹³].

3.3 Alternatieven

3.3.1 **Nulalternatief/referentiekader**

In het MER dient het nulalternatief als een volwaardig alternatief te worden beschreven tenzij beargumenteerd kan worden waarom het nul-alternatief geen reëel alternatief is. In dat geval kan worden volstaan met het beschrijven van de bestaande milieusituatie, inclusief autonome ontwikkeling als referentiekader voor de te beschrijven milieugevolgen.

3.3.2 **Meest milieuvriendelijk alternatief**

Het meest milieuvriendelijke alternatief moet realistisch zijn. Dit betekent dat het moet voldoen aan de doelstellingen en binnen de competentie van de initiatiefnemers moet liggen.

De Commissie adviseert bij het ontwikkelen van het meest milieuvriendelijke alternatief een 'actieve' aanpak te volgen. Hiermee wordt bedoeld, dat toepassing van de beste bestaande mogelijkheden voor milieubescherming en milieuverbetering bij de ontwikkeling van dit alternatief als uitgangspunt wordt genomen.

De Commissie adviseert bij de ontwikkeling van het meest milieuvriendelijke alternatief uit te gaan van:

- het intact laten van het Veerstablokboezem;
- het minimaliseren van verkeersoverlast (onder andere geluidhinder);
- een optimale inpassing van de weg vanuit stedenbouw- en landschapskundig oogpunt.

13 Zie ook reactie 5,7, 8 en 10 (bijlage 4).

4. **BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN MILIEUEFFECTEN**

4.1 Algemeen

Artikel 7.10, lid 1, onder d van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."*

Artikel 7.10, lid 1, onder e van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."*

De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied, inclusief de autonome ontwikkeling hiervan, moet worden beschreven als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de autonome ontwikkeling verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of een van de alternatieven wordt gerealiseerd. Bij deze beschrijving moet het MER uitgaan van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van reeds genomen besluiten over nieuwe activiteiten. Hierbij kan worden gedacht aan de ontwikkeling van een bedrijventerrein naast de rioolwaterzuiveringsinstallatie, de ontwikkeling van een bedrijventerrein en woonwijk in Gouda-west en de uitbreiding van de Julianasluis.

Als er onzekerheid bestaat over de uitvoering van ingrepen die voorspelling van de autonome milieuontwikkeling kunnen beïnvloeden, verdient het aanbeveling om milieuontwikkelingen weer te geven aan de hand van verschillende scenario's, of door te werken met gevoeligheidsanalyses.

Studiegebied

Het studiegebied (invloedsgebied) moet op kaart worden aangegeven en omvat de tracés van de verschillende alternatieven en de omgeving waarin effecten kunnen optreden.

Per milieuaspect (lucht, bodem, water, et cetera) kan de omvang van het studiegebied verschillen. De begrenzing van de studiegebieden moet worden gemotiveerd en op kaart worden aangegeven.

In de praktijk is (voor de situatie van gebruik van de infrastructuur) het studiegebied voor de milieuaspecten geluid en lucht het gebied, dat beïnvloed wordt door significante veranderingen in de verkeersintensiteit en -samenstelling op het op de tracédelen aansluitende verkeersnetwerk. Een significante verandering in de intensiteit op een wegvak kan daarbij arbitrair gesteld worden op een toename van ten minste 30% of een afname van ten minste 20% ten opzichte van de bestaande situatie.

Referentiejaar

Voor de autonome milieuentwikkeling en de milieueffecten moet een referentiejaar genomen worden. Het referentiejaar wordt ontleend aan de vigerende beleidsnota's. Bij voorkeur wordt het jaar 2010 genomen, de planhorizon van het tweede Structuurschema Verkeer en Vervoer. Daarnaast dient het MER aan te geven of er grote veranderingen te verwachten zijn ná het jaar 2010. Indien duidelijk is, dat de uitvoering van het initiatief waarvoor het MER wordt opgesteld, niet vergenoeg gevorderd is om een goede indruk te hebben van het 'normale gebruik', dan dient (ook) een voorspellingsjaar te worden gekozen ná 2010 (gebaseerd op extrapolatie van het voor 2010 geplande beleid).

Daarnaast kan met behulp van een gevoeligheidsanalyse worden nagegaan de mate waarin een alternatief voldoet aan doelstellingen of criteria buiten de planperiode of als de vooronderstellingen tegen- of meevallen.

Type milieu-informatie

Bij de beschrijving van de milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu moet, waar nodig, de ernst worden bepaald in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigeerbaarheid en compenseerbaarheid;
- naast negatieve effecten moet ook aan positieve effecten aandacht worden besteed (bijvoorbeeld de afname van de geluidsbelasting en de toename van de verkeersleefbaarheid langs de bestaande wegen in Gouda en Stolwijker-sluis);
- behalve directe effecten moeten ook afgeleide effecten worden beschreven zoals effecten van te initiëren veranderingen in ruimtegebruik en grondstofgebruik (bijvoorbeeld bij gebruik van ophoogzand of grind);
- bij onzekerheden over het wel of niet optreden van effecten moet een betrouwbaarheidsanalyse worden uitgevoerd of een 'worst case scenario' worden gebruikt;
- onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en in gebruikte gegevens moeten worden vermeld;
- de manier waarop milieugevolgen zijn bepaald dient inzichtelijk en controleerbaar te zijn door het opnemen van basisgegevens in bijlagen of expliciete verwijzing naar geraadpleegd achtergrondmateriaal;
- vooral aandacht moet besteed worden aan die effecten die per alternatief verschillen of die welke de gestelde normen (bijna) overschrijden;
- bij de beschrijving dienen de gevolgen van de aanlegfase en de gebruiksfase te worden betrokken;
- minder gangbare voorspellingsmethoden moeten worden gemotiveerd.

De Commissie vraagt in dit MER met name aandacht voor een kwantitatieve beschrijving van geluid en geluidhinder.

4.2 Landschap en cultuurhistorie

Het gaat hierbij om de ruimtelijke structuren en patronen, de landschapstypen en de cultuurhistorisch (inclusief archeologisch) belangrijke objecten.

De belangrijkste aspecten, waar aandacht aan besteed moet worden bij de beschrijving van de bestaande milieutoestand, de autonome milieuontwikkeling en de milieueffecten zijn:

- (verandering in) de ruimtelijke structuur (grootschalig/kleinschalig; open/gesloten), de verschijningsvorm van het landschap en de functionele patronen;
- aanwezigheid/aantasting van cultuurhistorische elementen en patronen, zoals dijken, kaden, bruggen, sluizen, oude bewoningsplaatsen, verkavelingspatronen, bebouwingspatronen, wegenpatronen, beplantingspatronen.

4.3 Bodem en water

Het MER dient inzicht te verschaffen in de kwaliteit en de opbouw van de bodem en de kwaliteit en stroming van het grond- en oppervlaktewater.

De belangrijkste aspecten, waaraan aandacht besteed moet worden bij de beschrijving van de bestaande milieutoestand, de autonome milieuontwikkeling en de milieueffecten zijn:

- aanwezigheid van en invloed op bodem- en grondwaterbeschermingsgebieden¹⁴;
- gevoeligheid voor en verandering in grondmechanische processen (zetting);
- bestaande en toekomstige bodem- en grondwaterkwaliteit (inclusief verzilting/verzoeting). Hierbij moet rekening worden gehouden met doorsnijding of beïnvloeding van verontreinigde locaties nabij het tracé/de tracés;
- bestaande en toekomstige grondwaterhuishouding (verdroging/vernatting, grondwaterpeil en grondwaterkwaliteit);
- bestaande en toekomstige oppervlaktewaterkwaliteit en -huishouding (in het Veerstablokboezem in relatie tot de voorkomende vegetaties);
- bestaand en toekomstig reliëf.

4.4 Levende natuur

De belangrijkste aspecten, waar aandacht aan besteed moet worden bij de beschrijving van de bestaande milieutoestand, de autonome milieuontwikkeling en de milieueffecten zijn:

- aanwezigheid, respectievelijk aantasting/uitbreidingsmogelijkheden van (elementen van) de ecologische hoofdstructuur, beschermde gebieden, reservaten¹⁵;

14 Zie ook § 2.3 van dit advies.

15 Zie ook § 2.3 van dit advies.

- (toekomstige) aanwezigheid van voor het studiegebied kenmerkende plantensoorten en plantengemeenschappen in graslanden, oevers en sloten, bosjes en struwelen;
- (toekomstige) aanwezigheid van voor het studiegebied kenmerkende diersoorten (met name weidevogels);
- (toekomstige) aanwezigheid van beschermde soorten en doelsoorten van het natuurbeleid, alsmede zeldzame en bedreigde soorten (Rode-Lijst-soorten);
- (toekomstige) aanwezigheid van ecosystemen met een grote graad van ongeschondenheid, kwetsbaarheid en/of onvervangbaarheid.

Bij de beschrijving van de effecten dient rekening gehouden te worden met de invloeden van directe vernietiging, verdroging, verstoring, versnippering en eutrofiëring.

4.5 Geluid en trillingen

De belangrijkste aspecten, waar aandacht aan besteed moet worden bij de beschrijving van de bestaande milieutoestand, de autonome milieuontwikkeling en de milieueffecten zijn:

- de geluidbelasting (inclusief die van de andere relevante bronnen: andere wegen, scheepvaartverkeer, industrie, gemotoriseerde recreatie et cetera), zo mogelijk berekend met behulp van het referentieniveau van het omgevingsgeluid¹⁶];
- geluidssaneringssituaties;
- het geluidbelast oppervlak;
- bestaande en geplande geluidgevoelige objecten en gebieden (ziekenhuizen, scholen, verzorgingstehuizen en woon-, natuur-, stilte-, relatieve stille- en recreatiegebieden) en de invloed daarop;
- trillingshinder of -schade (niveau en bereik) ten gevolg van het verkeer of andere relevante bronnen (voor wegen het aantal woningen en trillingsgevoelige bebouwing binnen circa 50 m van de weg, met schatting van het schade-risico).

Indien hiertoe aanleiding is kunnen de geluid- en trillingseffecten tijdens de aanlegfase worden opgenomen (heien, gevolgen van aan- en afvoer van materiaal, van tijdelijke verandering van verkeerscirculatie op aansluitende wegennet door omleidingen en stremmingen). Het cumulatieve effect hiervan kan kwalitatief beschreven worden. Extra aandacht dient gegeven te worden aan werkzaamheden in de bebouwde omgeving, in het broedseizoen en in de nachtperiodes.

De berekeningen moeten worden uitgevoerd overeenkomstig het Reken- en Meetvoorschrift Verkeerslawaaï van de Wet geluidhinder.

16 Dit niveau dient op een voldoende aantal representatieve punten te worden bepaald in overeenstemming met de regels van ICG-rapport IL-HR-15-01 (1981). Voor stiltegebieden zou de geluidbelasting in alle gevallen met behulp van het referentieniveau moeten worden aangegeven.

4.6 Lucht

De belangrijkste aspecten, waar aandacht aan besteed moet worden bij de beschrijving van de bestaande milieutoestand, de autonome milieuentwikkeling en de milieueffecten zijn:

- huidige en te verwachten luchtkwaliteit op leefniveau aan de hand van de volgende stoffen: CO, NO₂, SO₂, benzeen, benzo(a)pyreen, zwarte rook (roet), fijn stof;
- huidige en te verwachten emissies van broeikasgassen (CO₂), verzurende stoffen (SO₂, NO_x en vluchtige organische stoffen) en vermestende stoffen (stikstofhoudende stoffen: NO_x);
- aanwezigheid van stank.

Bij verdiepte of ondergrondse tracés dient afzonderlijke aandacht te worden besteed aan de luchtkwaliteit in de tunnel/verdieping, de luchtkwaliteit nabij de uiteinden van de tunnel en de verspreiding van de luchtverontreiniging rond de mogelijke ventilatiepunten. Daarbij moet rekening worden gehouden met de invloed van eventuele (geluid)afschermende voorzieningen. Hierbij kan tot 30 meter uit de weg het CAR-model worden gebruikt; verder van de weg af en buiten de bebouwde kom geven lijnbronmodellen een betrouwbaarder voorspelling.

4.7 Veiligheid

De belangrijkste aspecten, waar aandacht aan besteed moet worden bij de beschrijving van de bestaande milieutoestand, de autonome milieuentwikkeling en de milieueffecten zijn:

- veranderingen in de individuele risicocontourafstanden voor de grenswaarde 10⁻⁶ en de streefwaarde 10⁻⁸;
- indicatie van de verandering in het groepsrisico;
- indicatie van (eventuele verschillen in) het risico voor snelle verspreiding van verontreinigingen bij calamiteiten, bijvoorbeeld via oppervlaktewater;
- verandering van het verwachte aantal verkeersslachtoffers per jaar.

4.8 Woon- en leefmilieu

Het woon- en leefmilieu betreft de cumulatieve gevolgen van ongelijksoortige milieuaspecten [(geluid, trillingen, lucht, barrièrewerking, landschapsbeeld (inclusief visuele hinder), gedwongen vertrek (sloop van huizen)] op de gezondheid en de sociale omstandigheden van mensen die in het studiegebied verblijven, vooral de bewoners. Het gaat daarbij overigens niet alleen om het woon- en leefmilieu in het stedelijk gebied, maar ook om dat in de landelijke omgeving. De belangrijkste aspecten, waar aandacht aan besteed moet worden bij de beschrijving van de bestaande milieutoestand, de autonome milieuentwikkeling en de milieueffecten zijn:

- de functioneel-ruimtelijke relaties in het gebied of in deelgebieden (bijvoorbeeld de meest gebruikte routes naar school, openbare voorzieningen of winkels), barrièrewerking van de bestaande infrastructuur;

- (bestaande en toekomstige) algehele hinderbeleving (geluidhinder, trillingshinder, luchtkwaliteit, visuele hinder, stank/stof, et cetera);
- een indicatie van de verandering van het aantal of de aard van de sociaal onveilige plaatsen en gebieden;
- gedwongen vertrek door sloop van woningen.

5. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

De milieueffecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten onderling én met de referentie(s)^{17]} worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden.

Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

Hoewel dit geen verplicht deel van het MER uitmaakt, beveelt de Commissie aan een indicatie te geven van de kosten van de verschillende alternatieven.

6. LEEMTEN IN INFORMATIE

Artikel 7.10, lid 1, onder g van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen [d.w.z. van de bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling daarvan, resp. van de milieueffecten] ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."*

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieu-informatie.

Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;

¹⁷ Als er wél sprake is van een nulalternatief, zullen de effecten van dit alternatief immers al in de vergelijking worden betrokken.

- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit;
- de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit.

7. EVALUATIEPROGRAMMA

Artikel 7.39 van de Wm:

"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieu-effectrapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen."

De gemeenten Gouda en Ouderkerk moeten bij het besluit aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat de initiatiefnemers in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek geven, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

8. VORM EN PRESENTATIE

De Commissie beveelt aan om:

- alternatieven en varianten aan te geven op een duidelijke topografische kaart en tevens in beeld te brengen met behulp van perspectieftekeningen of fotomontages;
- bij gebruik van kaarten recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda erbij te voegen;
- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen.

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient voor zover zinvol met behulp van tabellen, figuren en kaarten te worden gepresenteerd.

9. SAMENVATTING VAN HET MER

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming¹⁸;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het meest milieuvriendelijke alternatief;
- belangrijke leemten in kennis.

18 Zie ook de hoofdpunten van dit advies.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen
voor het
milieueffectrapport
Zuidwestelijke Randweg Gouda

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 9 juni 1998 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

GEMEENTE OUDERKERK

Aan
de commissie voor de MER
A. v. Schendelstraat 800
3511 ML UTRECHT

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	15 JUNI 1998
nummer :	1010-98
dossier :	960-15/m3
kopie naar :	SC/pres/bib

correspondentieadres
gemeente Gouda
postbus 1086, 2800 BB GOUDA

tel/doorkiesnr. 0182-588297
ons kenmerk 25848-'98

Gouda/Ouderkerk, 9 juni 1998
verzonden

contactpersoon: de heer J.H. Löwer
onderwerp: milieueffectrapportage zuidwestelijke randweg

Geachte heer/mevrouw,

Ter uitvoering van artikel 7.14 Wet Milieubeheer zenden wij u de startnotitie voor de MER ten behoeve van de Zuidwestelijke Randweg en de daarbij behorende variantenstudie, die wij hebben ontvangen op 5 juni 1998.

Hoogachtend,

De gemeenteraad van GOUDA,
de voorzitter, drs. J.H. Boone
de secretaris, drs. A.W. v.d. Spek

De gemeenteraad van OUDERKERK
de voorzitter, mr. J.A. de Boe
de secretaris, J.A. Makleene

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in de Goudse Post d.d. 10 juni 1998

**gemeente
gouda**

**gemeente
ouderkerk**

startnotitie milieu-effectrapportage naar zuidwestelijke randweg gouda

Sinds jaren is de verkeersafwikkeling in en rondom het zuidelijke deel van Gouda problematisch. Om de verkeersafwikkeling en de leefbaarheid te verbeteren willen de gemeenten Gouda en Ouderkerk en de provincie Zuid-Holland bij Gouda een zuidwestelijke randweg aanleggen.

Om het tracé van deze zuidwestelijke randweg (ZWR) nader te kunnen bepalen en om de effecten van de ZWR op onder meer het milieu in kaart te brengen, hebben de gemeenten Gouda en Ouderkerk en de provincie Zuid-Holland besloten tot het opstellen van een intergemeentelijk structuurplan. In het intergemeentelijk structuurplan wordt naast de tracering van de zuid-westelijke randweg onder meer aandacht besteed aan de realisering van een bedrijventerrein in de polder Veerstaalblok. Ten behoeve van het intergemeentelijk structuurplan wordt een milieu-effectrapportage (MER) opgesteld. De MER is erop gericht een keuze te kunnen maken in het intergemeentelijk structuurplan tussen de verschillende tracé's van de zuidwestelijke randweg.

In de eerste stap in de MER-procedure is het opstellen van een startnotitie. In de startnotitie geven de initiatiefnemers aan wat zij in het kader van de MER-procedure willen laten onderzoeken.

In dit geval treden de colleges van burgemeester en wethouders van Gouda en Ouderkerk en Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op als initiatiefnemer voor de MER. De startnotitie benoemt 5 tracé-alternatieven die in de MER zullen worden onderzocht. Behalve verschillen in de ligging van de weg zullen er in de MER ook verschillen in de wijze van uitvoering onderzocht worden. Ook deze zijn beschreven in de startnotitie.

In de startnotitie worden de essentiële kenmerken van het studiegebied beschreven. Het studiegebied omvat het gebied waarbinnen mogelijke effecten kunnen optreden als gevolg van de alternatieven en varianten, te weten de bebouwde kom in het zuiden van Gouda, alsmede het noordelijke deel van de polder Veerstaalblok en de noord-oosthoek van de polder Middelblok.

In de startnotitie is verder aangegeven welke effecten in het kader van de MER bestudeerd zullen worden.

De keuze van de hierboven genoemde 5 tracé-alternatieven in de startnotitie is (mede) totstandgekomen op basis van een variantenstudie. In deze variantenstudie zijn de vele varianten voor de zuid-westelijke randweg "die de afgelopen jaren in beeld zijn geweest" nogmaals geanalyseerd. Op basis van de resultaten van deze analyse zijn deze 5 meest kansrijke tracé-alternatieven geselecteerd.

De startnotitie en de variantenstudie liggen met ingang van 11 juni 1998 gedurende vier weken ter inzage:

- in Gouda: Gemeentelijk Diensten Centrum, Klein Amerika 20, gebouw Buytenerf. Het Diensten Centrum is op werkdagen geopend van 9.00-15.00 uur en op donderdagavond van 19.00 tot 20.00 uur;
- in Ouderkerk a/d IJssel: Gemeentesecretarie, Dorpsstraat 42. De Gemeentesecretarie is op werkdagen geopend van 9.00-12.00 uur;
- in Gouderak: bibliotheek, J. Huurmanlaan 1A. De bibliotheek is op maandagavond en vrijdagavond geopend van 19.00-20.30 uur en op woensdagmiddag van 13.00-14.30 uur.

Gedurende de termijn van terinzagelegging kunnen schriftelijk opmerkingen worden gemaakt over de startnotitie. Deze kunnen worden gericht aan de gemeente Gouda, afdeling Ruimte en Verkeer, postbus 1086, 2800 BB Gouda. Voor het geven van mondelinge opmerkingen kan een afspraak worden gemaakt met de projectleider zuid-westelijke randweg, telefonisch bereikbaar tijdens kantooruren op telefoonnummer 0182-588297.

Gouda/Ouderkerk, 10 juni 1998

De gemeenteraad van Gouda,
de voorzitter, **drs. J.H. Boone**
de secretaris, **drs. A.W. v.d. Spek**

De gemeenteraad van Ouderkerk,
de voorzitter, **mr. J.A. de Boe**
de secretaris, **J.A.M. Kleene**

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Gemeente Gouda, de gemeente Ouderkerk en de provincie Zuid-Holland

Bevoegd gezag: Gemeente Gouda en de gemeente Ouderkerk

Besluit: vaststelling van een intergemeentelijk bestuursplan

Categorie Besluit m.e.r. 1994: C1.2

Activiteit: De gemeente Gouda, de gemeente Ouderkerk en de provincie Zuid-Holland hebben het voornemen om ten zuidwesten van Gouda een randweg aan te leggen. Ten behoeve van de besluitvorming over de zuidwestelijke randweg wordt door de gemeenten Gouda en Ouderkerk een intergemeentelijk structuurplan opgesteld.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 10 juni 1998

richtlijnen uitgebracht op: 9 september 1998

Samenstelling van de werkgroep:

drs. D. van der Hoek

ir. J.E.M. Lax

prof.dr.ir. F.M.Maas (voorzitter)

ir. J.B.A.A. Taks

Secretaris van de werkgroep: drs. P.A. Kee

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	19980626	Provinciale Planologische Commissie van Zuid-Holland	Den Haag	19980715
2.	19980701	IVN Vereniging voor Natuur- en Milieueducatie, afd. IJssel en Gouwe	Reeuwijk	19980715
3.	19980703	Unichema International	Gouda	19980715
4.	19980706	Accountantskantoor A. Blonk BV	Gouda	19980715
5.	19980707	Algemeen Verbond van Volkstuinders Verenigingen in Nederland AVVN	Almere	19980715
6.	19980707	G. Boks	Gouda	19980715
7.	19980708	N. Dogterom	Gouderak	19980715
8.	19980708	Stichting Het Zuidhollands Landschap	Rotterdam	19980715
9.	19980714	G. Verdouw BV	Gouda	19980715
10.	19980713	Inspectie Milieuhygiëne Zuid-West	Rijswijk	19980715